

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
33

RYNEK CUKRU

stan i perspektywy

ISSN 1231-2630

ANALIZY
RYNKOWE

CZERWIEC 2008

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– **PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY**

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne – *T. Chrościcki*
- II. Sytuacja na rynku światowym – *Z. Smoleński*
- III. Regulacja rynku cukru w Unii Europejskiej – *Ł. Chudoba*
- IV. Produkcja buraków cukrowych – *Ł. Chudoba*
- V. Stan przemysłu cukrowniczego – *Ł. Chudoba*
- VI. Zużycie cukru – *Z. Smoleński, P. Szajner*
- VII. Handel wewnętrzny – *Z. Smoleński, T. Zdziarska*
- VIII. Handel zagraniczny – *P. Szajner*
- IX. Interwencja na rynku cukru – *M. Mieczkowski*
- X. Inne środki słodzące – *P. Szajner*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0-prefiks-22) 827-36-64

AUTORZY:

prof. dr hab. Zygmunt Smoleński

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0-prefiks-22) 826-75-53

dr Łucja Chudoba

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-480

mgr inż. Piotr Szajner

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-719

mgr inż. Martyn Mieczkowski

• ARR • Warszawa
Tel.: (0-prefiks-22) 661-70-17

mgr inż. Teresa Zdziarska

• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-440

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 13.05.2008 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adameczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Iwona Szczepaniak,
Roman Urban (wiceprzewodniczący), Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w grudniu 2008 r.

Rok gospodarczy 2007/08 jest drugim rokiem wdrażania w Unii Europejskiej reformy zasad regulacji rynku cukru, w celu zmniejszenia do 2015 r. produkcji cukru o 6 mln t do ok. 12 mln t. Zmniejszenie kwoty produkcji cukru oraz obniżenie minimalnej ceny skupu buraków cukrowych wpłynęło na ograniczenie obszaru uprawy buraków cukrowych w Polsce.

W 2007 r. powierzchnia uprawy buraków cukrowych wyniosła 247 tys. ha (dane GUS) i była o 5,7% mniejsza niż przed rokiem oraz o 13,9% mniejsza niż w pięcioleciu 2002-2006. Plony wyniosły 513 dt/ha i były o 20,1% wyższe od średnich z lat 2002-2006. W kampanii 2007/08 skup wyniósł 12,8 mln t buraków cukrowych, z których wyprodukowano 1,93 mln t cukru, wobec 1,72 mln t w poprzedniej kampanii. Produkcja była wyższa o 400,8 tys. t od kwoty produkcji cukru, zredukowanej do 1533,2 tys. t.

Minimalna cena skupu buraków kwotowych (przy zawartości 16% cukru) ze zbiorów 2007 r. wyniosła 29,78 EUR/t, podczas gdy w 2006 r. wynosiła 32,86 EUR/t, a w 2005 r. – 46,72 EUR/t buraków A i 32,42 EUR/t buraków B. Średnia cena skupu buraków cukrowych z kampanii 2007/08 wyniosła 108,30 zł/t i była o 15,9% niższa niż w 2006/07 oraz o 38,2% mniejsza niż w 2005/06. Rekompensata, która częściowo pokryje straty z tytułu obniżki ceny skupu, w 2007 r. wynosi 37,15 zł za tonę buraków kwotowych i jest wypłacana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Kontynuowano procesy restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego. W kampanii 2007/08 przerób buraków na cukier prowadziło 29 cukrowni, podczas gdy przed rokiem liczba czynnych cukrowni wynosiła 31, a przed dwoma laty 40.

W 2007 r. wyniki ekonomiczno-finansowe przemysłu cukrowniczego pogorszyły się, choć pozostały nadal zadowalające. Zysk netto wyniósł 3,06% przychodów, podczas gdy w 2006 r. osiągnął 8,02%. Udział przedsiębiorstw osiągających zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw spadł do 77,8%, wobec z 94,1% w roku poprzednim.

Przyspieszony został proces ograniczania domowego przetwórstwa żywności z użyciem cukru i spadku spożycia cukru w gospodarstwach domowych. Zwiększa się natomiast spożycie produktów przemysłu i rzemiosła spożywczego zawierających cukier. Bilansowe spożycie i zużycie cukru w przeliczeniu na 1 mieszkańca utrzymuje się na dotychczasowym poziomie ok. 41 kg. Zmienił się asortyment preferowanych produktów, wyraźnie wzrosło spożycie czekolady i jogurtu. Szacuje się, że łączne krajowe spożycie i zużycie cukru zwiększyło się z ok. 1620 tys. t w 2006 r. do 1630 tys. t w 2007 r. (tab. 1).

Zmniejszony popyt na cukier w handlu detalicznym spowodował tendencje spadkowe jego cen z 3,08 zł/kg w marcu 2007 r. do 2,80 zł/kg w analogicznym okresie 2008 r.

W sezonie 2007/08 eksport wyniósł 285 tys. t i był dwukrotnie mniejszy niż przed rokiem. Cukier eksportowano głównie do krajów Wspólnoty Europejskiej oraz do Rosji, Uzbekistanu i Tadżykistanu. Również o połowę zmalał eksport melasy. W 2008 r. eksport cukru ulegnie dalszemu ograniczeniu. Zwiększył się natomiast wywóz wyrobów spożywczych o dużej zawartości cukru, dzięki relatywnie wysokim cenom transakcyjnym. Wywóz cukru w eksportowanych produktach wyniósł ok. 190 tys. t, a przywóz ok. 125 tys. t.

Działalność Agencji Rynku Rolnego na rynku cukru obejmowała: monitorowanie produkcji cukru i izoglukozy, pobieranie opłat na rynku cukru, zakup i sprzedaż cukru, nadzór

nad przetwarzaniem cukru przemysłowego, obroty handlu hurtowego cukrem; wydawanie i rozliczanie pozwoleń na przywóz i wywóz, wypłacanie refundacji wywozowych, pobieranie składki restrukturyzacyjnej oraz wspieranie rynku produktów pszczelarskich.

W ostatnich latach nastąpił wzrost światowej produkcji cukru ze 126,8 mln t w ekwiwalencie cukru surowego w sezonie 1998/99 do 154,6 mln t w 2007/08. Zapasy końcowe cukru wzrosły z 50,5 mln t w sezonie 1997/98 do 86,2 mln t w 2007/08 i stanowią 55,8% światowej konsumpcji. Natomiast światowa konsumpcja cukru wzrosła odpowiednio ze 126,8 do 154 mln t, tj. o 21,9%. Duże nadwyżki przyczyniają się do stabilizacji światowych cen cukru surowego na poziomie 300-330 USD/t i cukru białego – 300-350 USD/t.

W październiku 2007 r. Komisja Europejska zwiększyła zachęty do rezygnacji z kwot produkcji cukru. W rezultacie tych ustaleń producenci cukru z Unii Europejskiej zrezygnowali z ok. 20% kwot produkcyjnych na rok gospodarczy 2008/09. Polska zrzekła się 367 tys. t kwoty cukru (20,7%), w wyniku czego w nadchodzącym sezonie będzie uprawniona do wprowadzenia na rynek 1405,6 tys. t cukru kwotowego, wobec 1533,2 tys. t w sezonie 2007/08. Stosownie do tej decyzji powierzchnię zasiewów buraków cukrowych w Polsce w 2008 r. zmniejszono do ok. 190 tys. ha. Jeżeli plony buraków będą zbliżone do ubiegłorocznych, to produkcja cukru w kampanii 2008/09 wyniesie ok. 1500 tys. t i będzie mniejsza od popytu w 2007 r. o ok. 130 tys. t.

Tabela 1

Bilans cukru (w tys. ton)

Wyszczególnienie	Lata gospodarcze (1 X – 30 IX)			
	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08
Zapasy początkowe a)	310	333	111	49
Produkcja	2002	2068	1723	1934
Import	46	60	70	60
Zużycie krajowe	1600	1600	1610	1630
Eksport	425	750	245	285
Zapasy końcowe a)	333	111	49	128

a) Zapasy u producentów i w handlu.

Źródło: Dane GUS, ARR, CIHZ, CAAC oraz szacunek IERiGŻ-PIB.

SUMMARY

The 2007/08 season is the second consequent one of the implementation of the EU sugar reform. According to the reform sugar production by 2015 will be reduced from 12 to 6 million tons. The reduction of the quota and lowering of the procurement price resulted in a decline in sugar beet area in Poland.

In 2007 sugar beet area in Poland totalled 247 thousand ha (CSO data) and was 5,7% down on 2006 and 13,9% lower than the average for the period of 2002-2006. Sugar beet yield amounted to 513 dt/ha and were 20,1% up on the 2002-2006 average. In the campaign of 2007/08 sugar beet procurement totalled 12,8 million tons and sugar production 1,98 million tons (1,72 million tons in the previous campaign). Sugar production exceeded the production quota (reduced to 1533,2 thousand tons) by 400,8 thousand tons.

Minimum in-quota procurement price (at 16% of sugar content) for the 2007 crop averaged 29,78 EUR/t versus 32,86 and 46,72 EUR/t in 2006 and 2005 respectively. At the same time sugar beet procurement price in the 2007/08 campaign amounted to 108,30 PLN/t which was 15,9 and 38,2% down on 2006/07 and 2005/06 respectively. A compensation fee fixed at 37,15 PLN/t only partially covers the losses incurred due to lower procurement price. The compensation is paid to the farmers by the Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture (ARMA).

The processes of sugar industry restructuring were continued. In the 2007/08 campaign 29 sugar plants carried out the processing of sugar beet versus 31 a year ago and 40 two years ago.

In 2007 the economic performance and financial although worsened as compared to the previous year were still at a reasonable level. Net profit accounted for 3,06% of total revenue versus 8,02% in 2006. The share of enterprises generating profits in total number of enterprises declined to 77,8% (94,1% in 2006).

The process of a reduction of sugar use by households accelerated. On the other hand sugar industrial and confectionery constantly grow. According to the balance sheet per capita sugar consumption in 2007 remained unchanged at 41 kg. There were certain changes in the structure of demand for the products containing sugar. A distinct increase was observed in the consumption chocolate and yoghurts. Total domestic use of sugar in 2007 totalled 1630 thousand tons (1620 thousand tons in 2006) (table 1).

Declining demand for sugar at the retail level resulted in a decline in price from 3,08 PLN/kg (March 2007) to 2,80 PLN/kg (March 2008).

In the season 2007/08 sugar exports (285 thousand tons) declined two times as compared to 2006/07. Sugar was exported mainly to the EU, Russia, Uzbekistan and Tajikistan. The exports of molasses also halved. On the other hand the exports of sugar products with high sugar content increased which reflected relatively high transaction prices. Sugar exports in exported products totalled 190 thousand tons while respective imports 125 thousand tons. In 2008 sugar exports are expected to decline further.

In 2007 the ARMA activities concerned the monitoring of the production of sugar and iso-glucose, collecting sugar fees, procurement and sales of sugar, supervision over sugar processing for non-food purposes,

wholesale trade, import and export licences, export refunds, collecting restructuring charges and supporting bee products.

In recent years world sugar production increased from 126,8 million tons (1998/99) to 154,6 million tons (2007/08) in raw sugar equivalent. Carry over stocks increased from 50,5 million tons (1997/98) to 86,2 million tons (2007/08) which accounts for 55,8% of the world consumption. At the same time the world consumption increased respectively from 126,8 to 154,0 million tons, i. e. by 21,9%. Large surpluses have stabilising effect on the world prices at the level of some 300-330 USD/t (raw sugar) and 300-350 thousand tons (raw sugar).

In October 2007 the European Commission raised the incentives to a withdrawal from production quotas. In effect of that the EU sugar producers gave up about 20% of production quotas fixed for the 2008/09 season. Poland resigned from 367 thousand tons (20,7%) of sugar production quota. Therefore only 1405 thousand tons can be supplied to the market in the 2008/09 season by Polish producers (1533,2 previously). Reflecting the above sugar beet area in Poland was reduced from 190 thousand ha in 2008. Assuming no major changes in sugar beet yield and sugar yield, sugar production in the 2008/09 campaign is forecast at about 1500 thousand tons, i. e. about 130 thousand tons short of the demand reported in 2007.

Table 1

Sugar balance sheet ('000 t)

Item	Seasons (Oct-Sept)			
	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08
Opening stocks a)	310	333	111	49
Production	2002	2068	1723	1934
Import	46	60	70	60
Domestic use	1600	1600	1610	1630
Export	425	750	245	285
Carryover stocks a)	333	111	49	128

a) Stocks at producers and in trade.

Source: CSO, AMA, CIFT, ACCA and IAFE-NRI estimations.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukażą się:

1. Rynek mięsa (34) • czerwiec 2008,
2. Rynek zbóż (34) • czerwiec 2008,
3. Rynek rzepaku (33) • czerwiec 2008,
4. Rynek owoców i warzyw (32) • czerwiec 2008,
5. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (34) • wrzesień 2008,
6. Rynek pasz (24) • wrzesień 2008,
7. Rynek drobiu i jaj (34) • październik 2008,
8. Rynek mleka (35) • październik 2008,
9. Rynek ziemniaka (34) • październik 2008,
10. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (28) • grudzień 2008,
11. Rynek ziemi rolniczej (11) • grudzień 2008,
12. Popyt na żywność (9) • grudzień 2008,
13. Rynek cukru (34) • grudzień 2008,
14. Rynek ryb (10) • grudzień 2008.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2008 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-685, faks: 50-54-636
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
